

แผนงานบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙

ชื่อโครงการ/ผลผลิต : โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมหลัก : งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นภารกิจหลักที่สำคัญของกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดิน และใช้เก็บกักน้ำในฤดูฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง หรือในช่วงฝนทิ้งช่วง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการประสานงานและเร่งรัดการพัฒนาแหล่งน้ำ ได้เสนอคณะรัฐมนตรีโดยมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๔ ให้นำหน่วยงานต่างๆ ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน จึงเริ่มดำเนินการงานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กตั้งแต่ปี ๒๕๒๔ เป็นต้นมา ซึ่งดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งในพื้นที่สาธารณะตามการขอรับสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเกษตรกร และในเขตพัฒนาที่ดินเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ สามารถก่อสร้างกระจายไปในท้องถิ่นที่ห่างไกลและทุรกันดาร ได้เกือบทุกท้องที่ เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่ขาดแคลนน้ำใช้สำหรับการเพาะปลูก และเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์โครงการ

๒.๑ เพื่อให้สามารถมีแหล่งน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรไม่ว่าจะเป็นการทำนาหรือปลูกพืชนอกฤดูกาลและช่วงฤดูแล้ง ได้อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยคัดเลือกพื้นที่จากคำขอของเกษตรกรและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ยื่นความจำนงมายังกรมฯ ตามความเหมาะสมและลำดับความสำคัญ

๒.๒ เพื่อให้ราษฎรและชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการพิจารณาการก่อสร้างแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๓. เป้าหมายโครงการ

พื้นที่สาธารณะที่มีคำขอรับการสนับสนุนจาก อบต. เกษตรกร และมีศักยภาพในการก่อสร้างงานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ภายใต้ขอบเขตพื้นที่เขตพัฒนาที่ดิน ซึ่ง กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการงานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยจำแนกลักษณะ ดังนี้

๓.๑ งานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เป็นการก่อสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่สาธารณะ จำแนกเป็น สระเก็บน้ำ อ่างเก็บน้ำ การขุดลอกหนองน้ำ คลอง ลำห้วย และฝายต้นน้ำ เพื่อเป็นการอนุรักษ์รักษาความชุ่มชื้นในดิน และกักเก็บน้ำแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

๓.๒ งานปรับปรุงพื้นที่และจัดทำระบบส่งน้ำในไร่นา จำแนกเป็น คลองส่งน้ำในไร่นา และระบบท่อส่งน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ

๔. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอน (๑) สำรวจความต้องการแหล่งน้ำจากคำขอ/คำร้อง โดยคัดเลือกพื้นที่ทำการเกษตรที่ประสบปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินรูปแบบต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในพื้นที่ขึ้นมาอย่างน้อยจังหวัดละ ๑ แห่งต่อปี (๒) การเตรียมข้อมูลก่อนดำเนินการ ซึ่งต้องศึกษาและการ

วางโครงการ โดยเจ้าหน้าที่จะเข้าสำรวจข้อมูลสภาพพื้นที่เขตพัฒนาที่ดิน ทั้งเรื่องที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพดิน น้ำ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร (๓) การวิเคราะห์ปัญหา เจ้าหน้าที่จะร่วมกับเกษตรกรวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ เพื่อมากำหนดเป็นแผนงานในการจัดทำคำขอตั้ง (๔) ตลอดจนได้รับการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ และดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างการก่อสร้างแหล่งน้ำตามขั้นตอน

กลางทาง (๑) ดำเนินการก่อสร้างงานด้านแหล่งน้ำตามแผนปฏิบัติงาน-แผนการใช้จ่ายงบประมาณ (รายไตรมาส) โดยประมาณการ แบ่งออกเป็น

แผน (ร้อยละ)	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔
- แผนปฏิบัติงาน	๑๘.๐๗	๓๖.๗๕	๒๗.๑๑	๑๘.๐๗
- แผนการใช้จ่ายงบประมาณ	๑๘.๕๖	๓๕.๓๘	๒๗.๑๙	๑๘.๙๗

(๒) ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงาน เป็นรายสัปดาห์ และ รายเดือน

ปลายทาง (๑) ประเมินผลการดำเนินงานโครงการดังกล่าวในด้านต่างๆ (๒) ให้คำแนะนำกับเกษตรกรผู้ใช้น้ำในชุมชน (๓) เมื่อก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ส่งมอบงานแหล่งน้ำถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดูแลบำรุงรักษา ต่อไป

๕. สถานที่ดำเนินการ

ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

๖. ระยะเวลา

ครอบคลุมระยะเวลาทั้งหมดในงบประมาณ (ต.ค.๕๘-ก.ย.๕๙)

๗. งบประมาณ (จำแนกรายปี)

กิจกรรม	หน่วยนับ	งบประมาณ (ล้านบาท) (พ.ร.บ.)		
		๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
๑) งานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	แห่ง	๑๖๖	๑๘๗	๑๘๖
	รวมงบ	๙๕๙.๓๒๓๓	๗๙๗.๗๑๔๗	๘๑๘.๕๕๙๖
๑.๑ งบบุคลากร		๒๒๒.๓๔๒๙	-	-
๑.๒ งบดำเนินงาน		-	-	๓๒.๗๗๑๖
๑.๓ งบลงทุน (ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง)		๗๓๖.๙๘๐๔	๗๙๗.๗๑๔๗	๗๘๕.๖๘๘๐

๘. ผลผลิต (Output)

แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับการพัฒนา

๙. ผลลัพธ์ (Outcome)

พื้นที่ทางการเกษตรได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๑๐. ผลกระทบ (Impact)

- สร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต
- เพิ่มปริมาณแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน
- เกษตรกรมีรายได้จากการทำการเกษตรในฤดูแล้ง

๑๑. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑๑.๑ เชิงปริมาณ

- จำนวนแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ได้รับการพัฒนา

๑๑.๒ เชิงคุณภาพ

- พื้นที่ทางการเกษตรได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

๑๒. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการดำเนินการก่อสร้างโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ กรมพัฒนาที่ดิน สามารถบรรเทาและแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อนได้ ประมาณ ๓๓,๐๒๘ ครัวเรือน รวมเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ๙๖,๖๑๕ ไร่ หรือ คิดเป็นปริมาตรการเก็บกักน้ำได้ ๗.๙๕๗๘ ล้านลูกบาศก์เมตร

๑๓. ผลการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้น - ปัจจุบัน

จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการก่อสร้างงานแหล่งน้ำ ซึ่ง สามารถบรรเทาและแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเดือดร้อน สรุปได้ดังนี้

ปีงบประมาณ	จำนวน (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์		ความจุ (ลบ.ม.)
		ไร่	ครัวเรือน	
๒๕๒๔-๒๕๕๘	๘,๐๘๓	๑,๖๕๘,๒๖๖	๓,๐๘๐,๘๕๑	๔๒๔,๘๓๓,๑๗๔
๒๕๕๙	๒๑๐	๙๖,๖๑๕	๓๓,๐๒๘	๗,๙๕๗,๘๗๒
๒๕๖๐	๒๓๔	๘๗,๑๒๑	๓๗,๑๐๕	๑๐,๒๘๘,๗๔๓
๒๕๖๑	๑๘๖	๖๗,๘๑๙	๓๖,๒๙๑	๑๑,๗๓๖,๗๙๙
รวม	๘,๗๑๓	๑,๙๐๙,๘๒๑	๓,๑๘๗,๒๗๕	๔๕๔,๘๑๖,๕๘๘